Venemaa agressiooni mõju

Marianna Rõbinskaja
Tõnu Mertsina
3. märts 2022

Swedbank

Swedbanki makroanalüütikud (Macro Research) on kokku pannud komplekti jooniseid, mis iseloomustavad Eesti majandussuhteid Venemaa, Valgevene ja Ukrainaga ning Venemaa agressiooni ja sanktsioonide mõju laiemalt.

Püüame neid jooniseid jooksvalt uuendada ja lisame vajadusel uusi juurde.

Eesti majandussuhted Venemaa, Valgevene ja Ukrainaga

Eesti päritolu kaupade eksport Venemaale on väike, kuid Venemaa on Eestile oluline impordipartner

Kaubandussidemed Ukraina ja Valgevenega on olnud nõrgad

Eesti peamised kaubanduspartnerid

2021

Peamised ekspordipartnerid	% kogu kaupade ekspordis	Peamised ekspordipartnerid (Eesti päritolu kaubad)	% kogu rahvuslikku päritolu kaupade ekspordis	Peamised impordipartnerid	% kogu kaupade impordis
1. Soome	14,4	1. Soome	15,1	1. Soome	14,0
2. Läti	10,0	2. Ameerika Ühendriigid	12,4	2. Venemaa	10,5
3. Ameerika Ühendriigid	9,2	3. Rootsi	10,8	3. Saksamaa	10,1
4. Rootsi	9,0	4. Holland	7,6	4. Leedu	9,1
5. Saksamaa	6,2	5. Saksamaa	7,1	5. Läti	8,9
…		…		…	
8. Venemaa	4,2	12. Venemaa	2,1	10. Valgevene	3,1
22. Ukraina	0,7	28. Ukraina	0,5	23. Ukraina	0,6
30. Valgevene	0,4	45. Valgevene	0,1		

Allikas: Statistikaamet

© Swedbank

Kaupade eksport Venemaale on alates 2014. aastast kahanenud

Kaupade import Venemaalt on suurenenud paljuski energiahindade tõusu tulemusel

Kaupade eksport Venemaale

% kogu kaubaekspordist, 12 kuu libisev keskmine

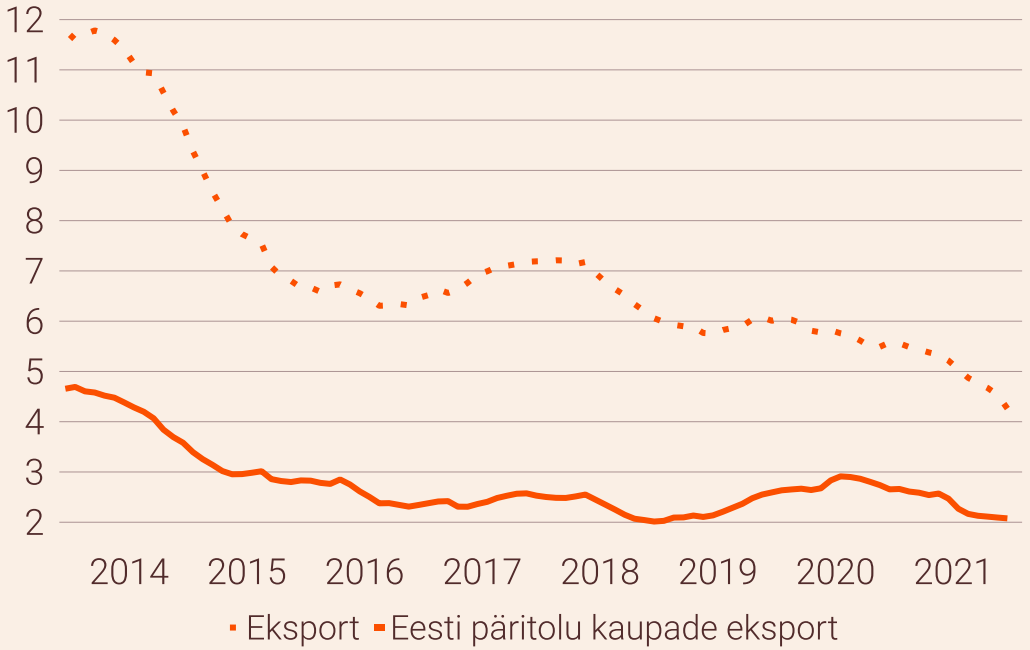

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Kaupade import Venemaalt

% kogu kaubaimpordist, 12 kuu libisev keskmine

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

© Swedbank

Venemaa kaupade impordis on üle poole energiatooted

Energiatoodete import Venemaalt on veelgi suurema osakaaluga arvestades kaudseid mõjusid (Venemaa maagaasi import Lätist, Venemaa naftast valmistatud kütus Leedust ja Soomest).

Kaupade ekspordi ja impordi struktuur Venemaaga

%, 12.2020-11.2021

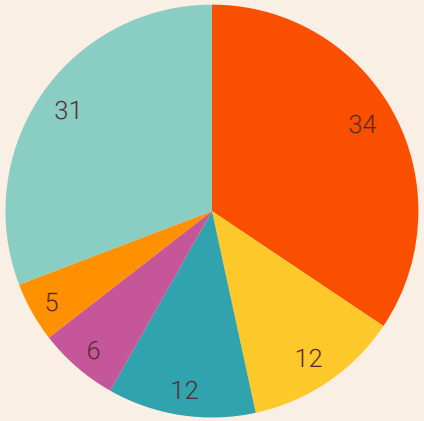

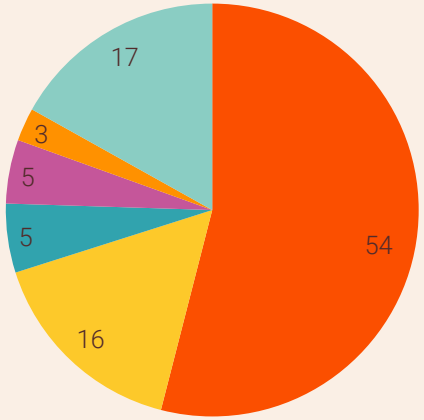

Eesti päritolu kaupade eksport (2,1% kogu Eesti päritolu ekspordist)		Import (10,3% kogu impordist)	
Masinad, mehaanilised seadmed, katlad	34	Mineraalne kütus, mineraalõlid ja nende destilleerimissaadused	54
Park- ja värvainete ekstraktid	12	Puit ja puittooted	16
Elektrimasinad ja -seadmed	12	Mustmetallid	5
Mustmetalltooted	6	Väetised	5
Plastid ja plattooted	5	Mustmetalltooted	3
Muu	31	Muu	17

Allikas: Statistikaamet

© Swedbank

Information Class
Public

Eesti impordib Venemaa maagaasi läbi Läti ning otse Venemaalt

Venemaa gaasitarned on vähemolulised Leedu jaoks, kuna Leedu impordib vedelgaasi peamiselt Norrast. Venemaa maagaas läbib Valgevenet ja Leedut ning suundub Kaliningradi.

Maagaasi eksport ja import

miljon kuupmeetrit

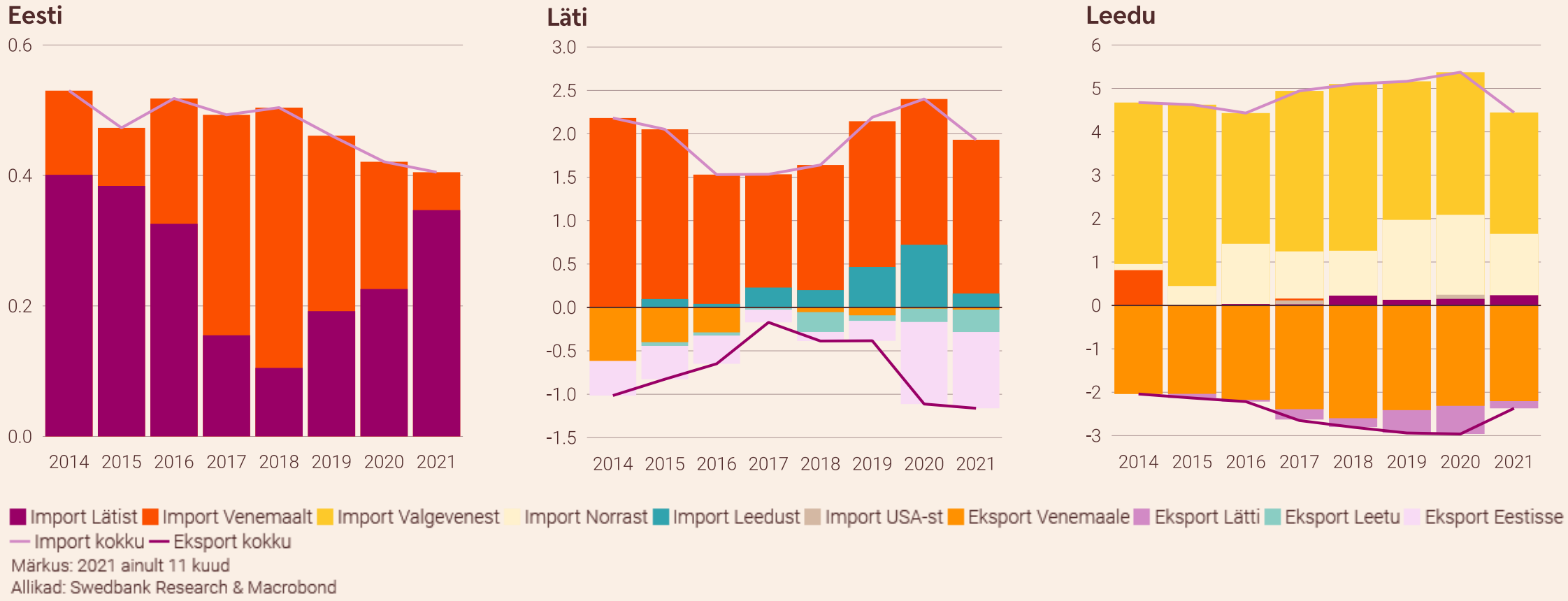

Märkus: 2021 ainult 11 kuud

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

© Swedbank

Balti riigid on vähendanud sõltuvust Vene ja Valgevene elektrist tänu elektriühenduste ehitusele Soome, Rootsi ja Poolaga

Balti riikide ja Soome elektrikaubandus

miljon EUR, 11.2020-10.2021

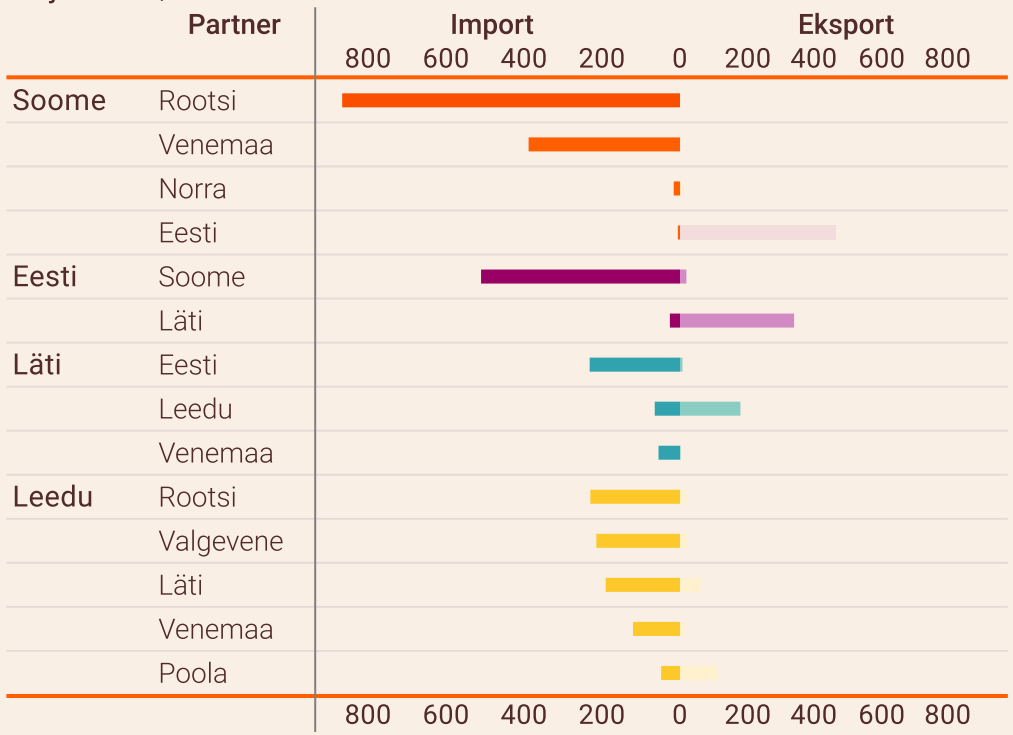

Sources: Swedbank Research & Macrobond

Baltimaade elektrivõrk töötab endiselt sünkroonrežiimis Venemaa ja Valgevene süsteemidega

Viimastel aastatel on Eestit läbivaid transiidivooge oluliselt mõjutanud Venemaa sadamate areng

Teenuste eksport ja import Venemaaga

% kogu teenuste ekspordist/impordist, 4 kv libisev keskmine

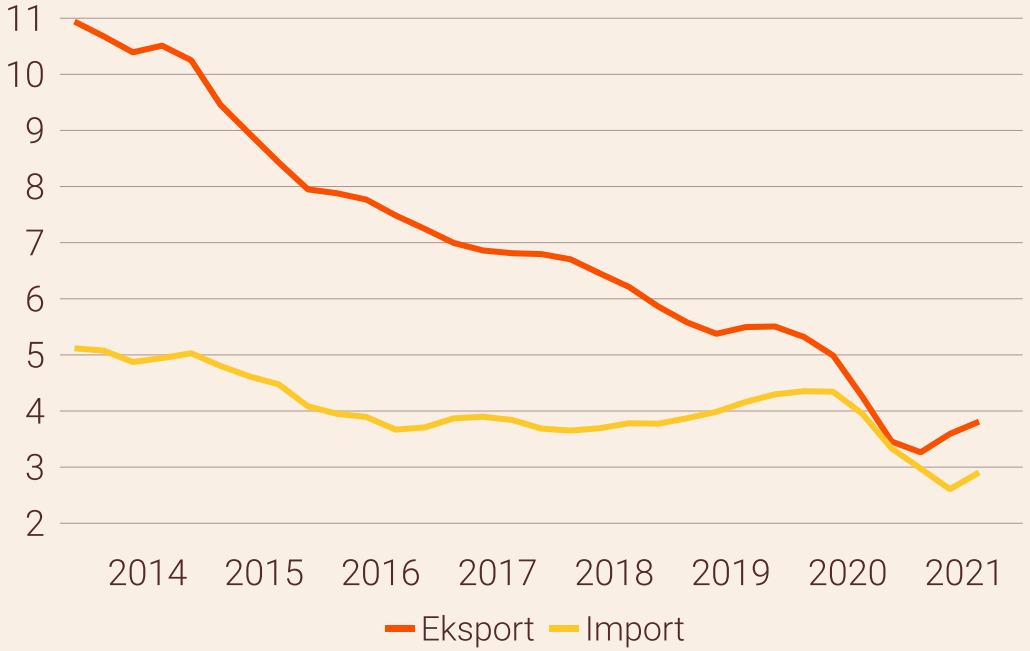

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Otseinvesteeringud Venemaaga

osakaal kogu otseinvesteeringutes

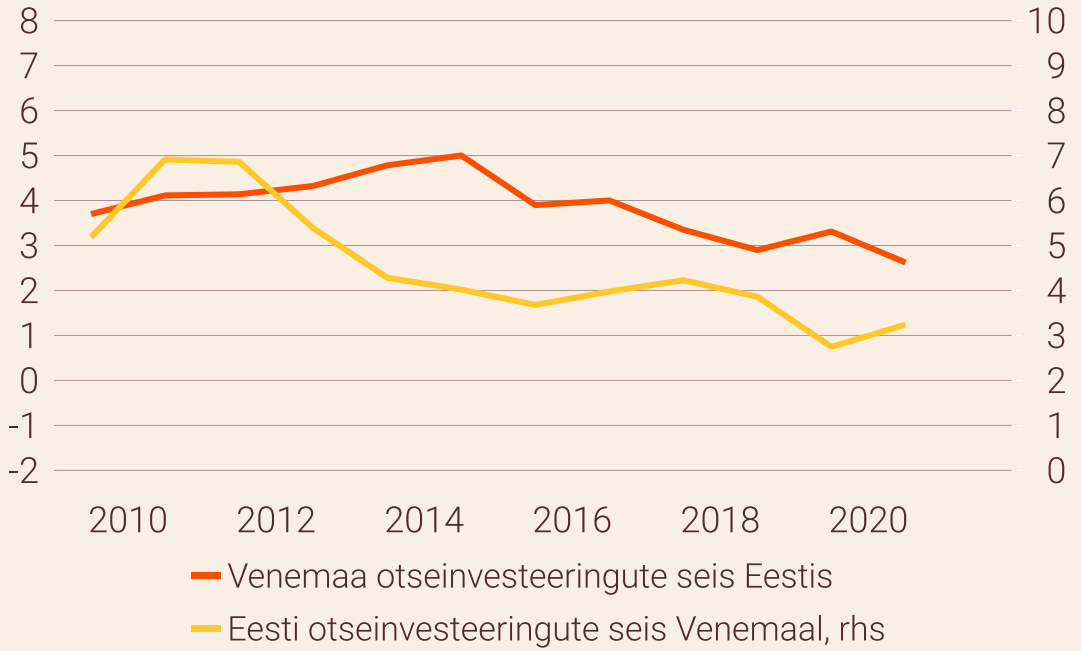

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

© Swedbank

Eesti kaubandussidemed Valgevenega on pigem nõrgad

Eesti päritolu kaupade eksport moodustab vaid neljandiku kõikide kaupade ekspordist Valgevenesse

Kaupade eksport Valgevenesse

% kogu kaubaekspordist, 12 kuu libisev keskmine

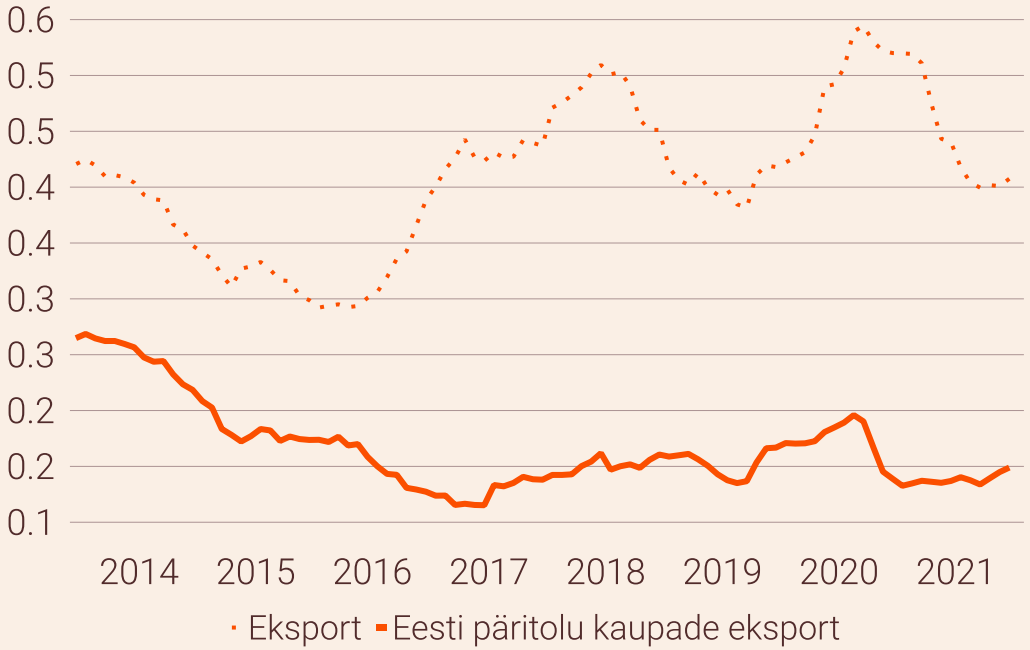

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Kaupade import Valgevenest

% kogu kaubaimpordist, 12 kuu libisev keskmine

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

© Swedbank

Valgevene kaupade impordis on peamiselt mineraalsed tooted

Kaupade ekspordi ja impordi struktuur Valgevenega

%, 12.2020-11.2021

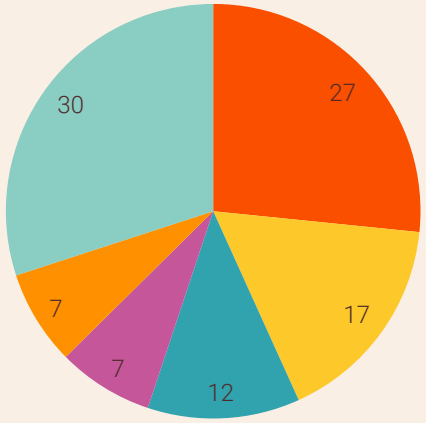

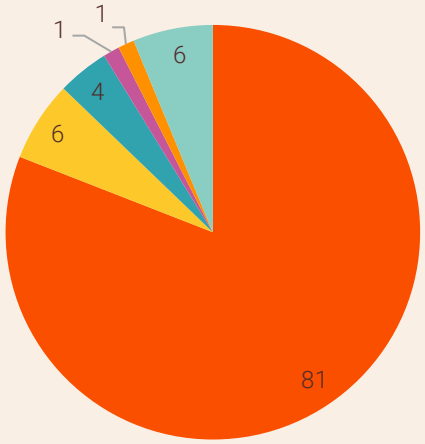

Eesti päritolu kaupade eksport (0,1% kogu Eesti päritolu ekspordist)		Import (2,7% kogu impordist)	
Kalad ja vähilaadsed, molluskid	27	Mineraalne kütus, mineraalõlid ja nende destilleerimissaadused	81
Masinad, mehaanilised seadmed, katlad	17	Puit ja puittooted	6
Park- ja värvainete ekstraktid	12	Mustmetallid	4
Puit ja puittooted	7	Masinad, mehaanilised seadmed, katlad	1
Elektrimasinad ja -seadmed	7	Muud taimsed tekstiilikiud, paberlõng, riie	1
Muu	30	Muu	6

Allikas: Statistikaamet

© Swedbank

Information Class
Public

Eesti ekspordib Valgevenele peamiselt transporditeenuseid

Valgevene raudteetransiidi osakaal Eestis on alla 10%

Teenuste eksport ja import Valgevenega

% kogu teenuste ekspordist/impordist, 4 kv libisev keskmine

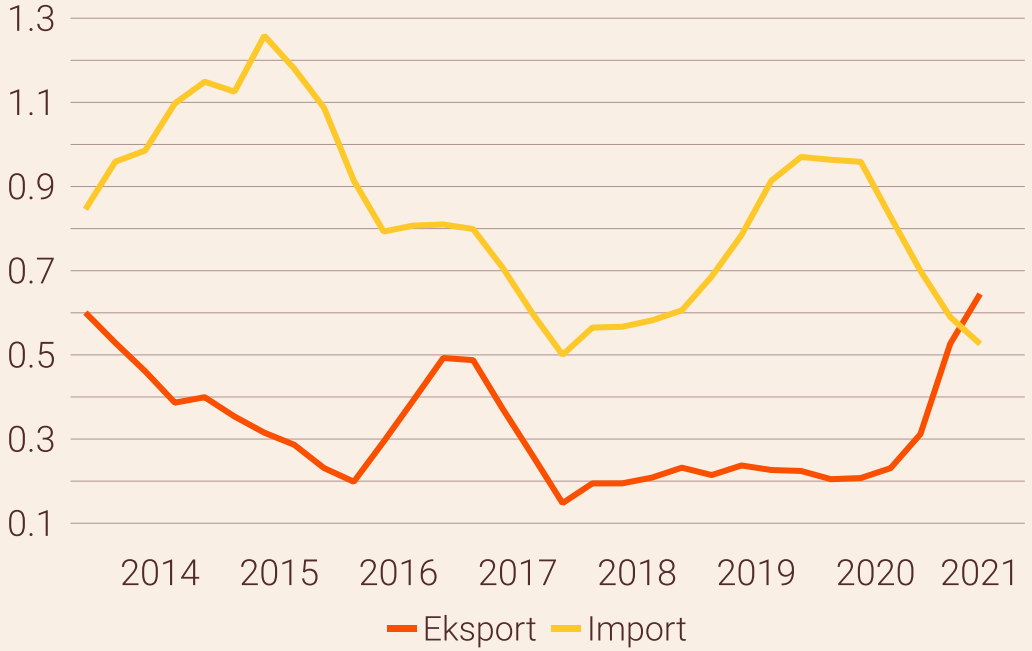

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Otseinvesteeringud Valgevenega

% kogu otseinvesteeringutes

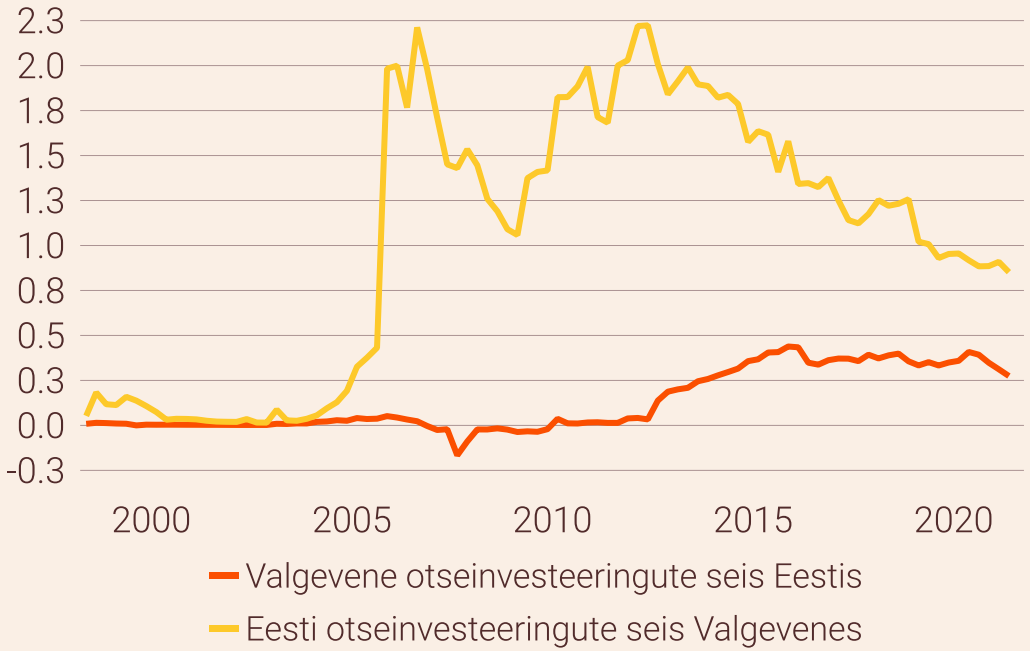

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

© Swedbank

Ukraina osakaal Eesti väliskaubanduses on tagasihoidlik

Kaupade eksport Ukrainasse

% kogu kaubaekspordist, 12 kuu libisev keskmine

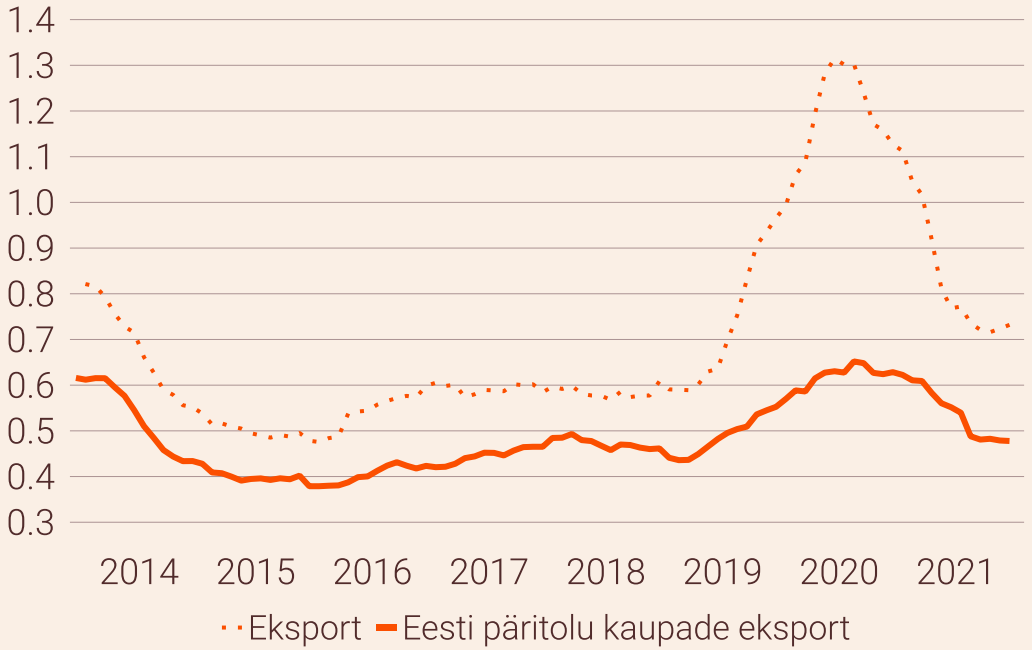

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Kaupade import Ukrainast

% kogu kaubaimpordist, 12 kuu libisev keskmine

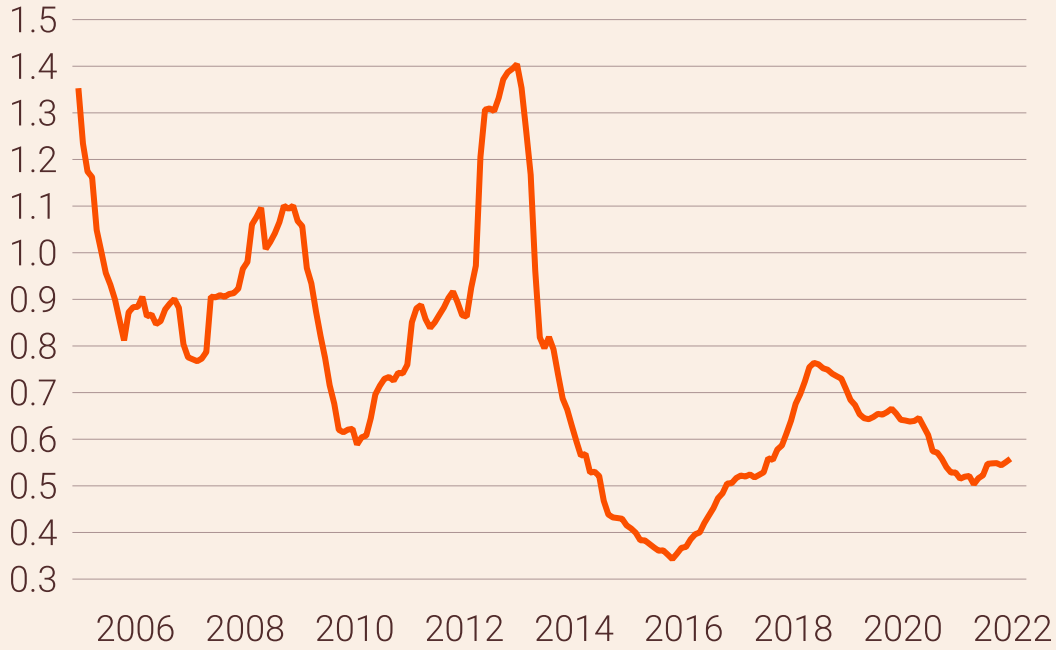

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

© Swedbank

Information Class
Public

Eesti otseinvesteeringute seis Ukrainas on tublisti vähenenud

Teenuste eksport ja import Ukrainaga

% kogu teenuste ekspordist/impordist, 4 kv libisev keskmine

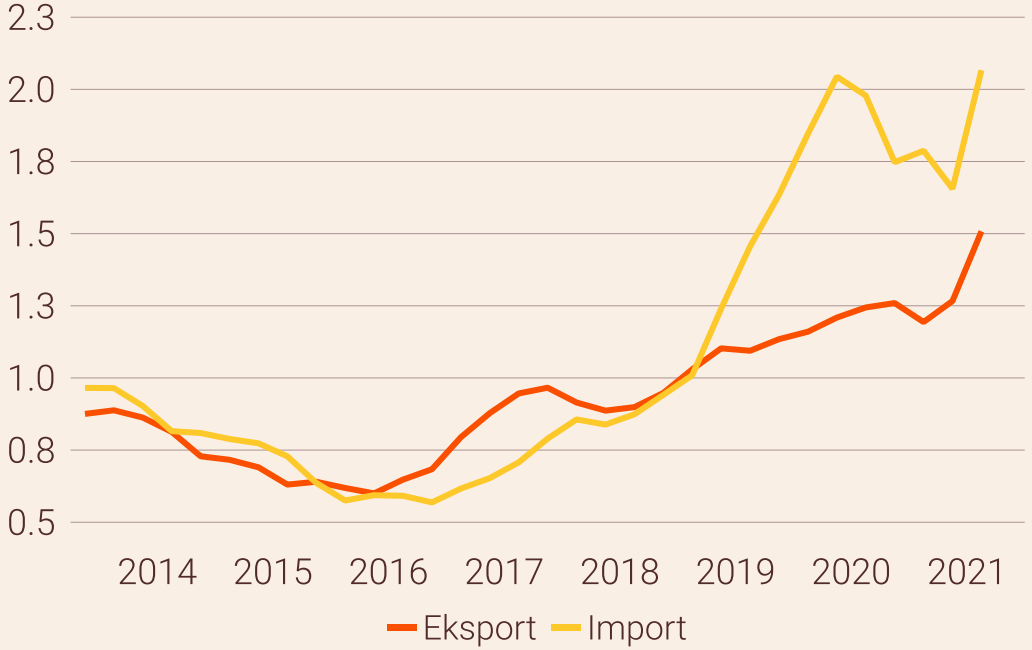

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Otseinvesteeringud Ukrainaga

osakaal kogu otseinvesteeringutes

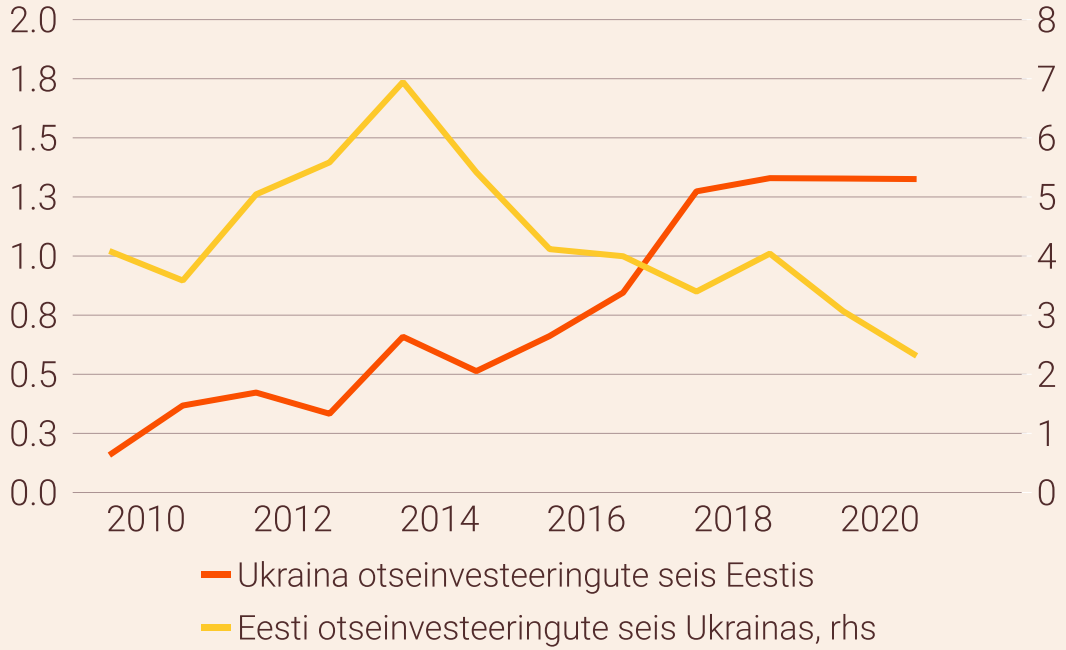

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

© Swedbank

Venemaa agressiooni mõju

Maagaasi hinnad on uuesti tõusnud ja turud ootavad sel aastal oluliselt kõrgemat hinda kui paar nädalat tagasi

Maagaasi hinna futuur (03.03.2022)

EUR/t, Dutch TTF

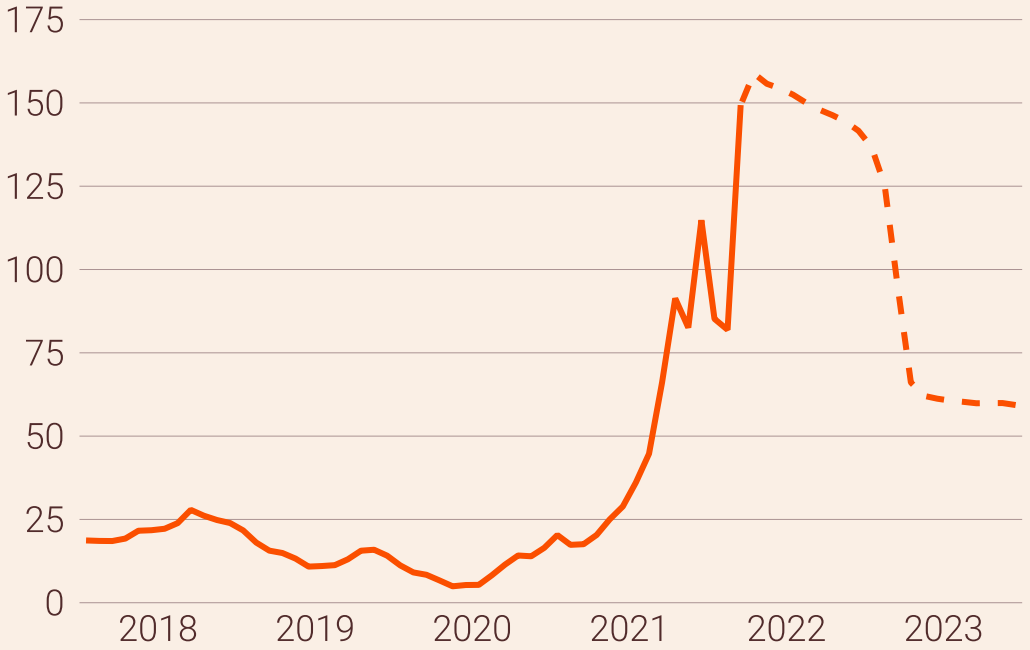

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Maagaasi ja Eesti elektri turuhinnad

EUR/MWh, EUR/mt; elektri hind 1 nädala keskm.

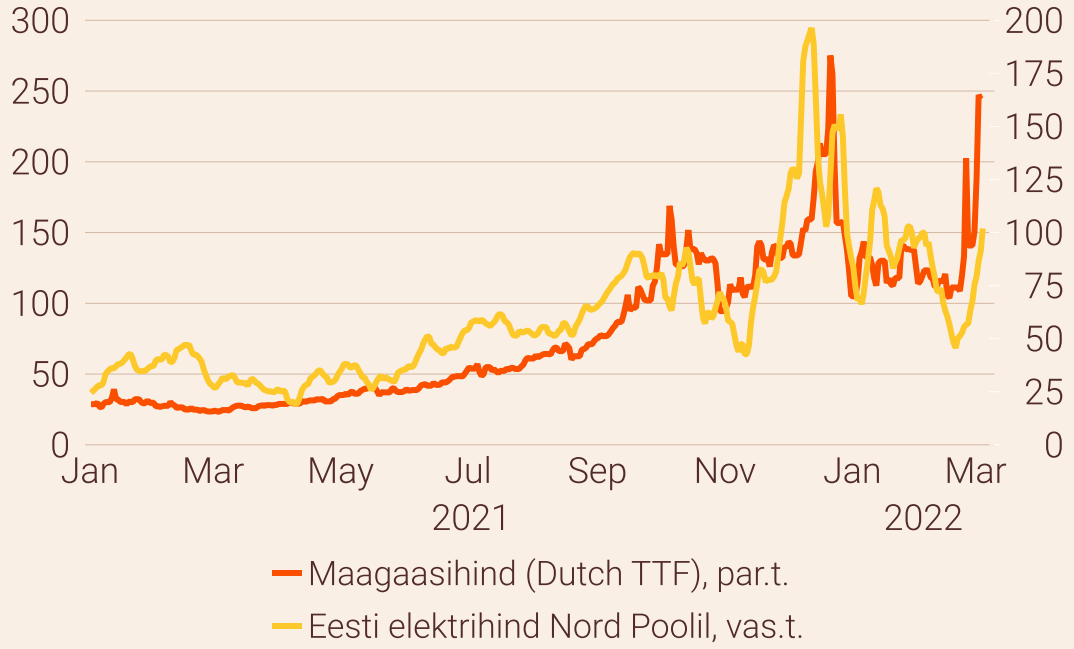

Allikas: Swedbank Research & Macrobond

© Swedbank

Information Class
Public

Nafta hind on tõusnud juba pikemat aega, kuid Venemaa agressioon kiirendas seda kasvu

Nafta hind ja bensiini hind Eestis

USD/b (vas.t.), EUR/l (par.t.)

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Eestis: liitrit bensiini 95 brutokuupalga eest

Liiter

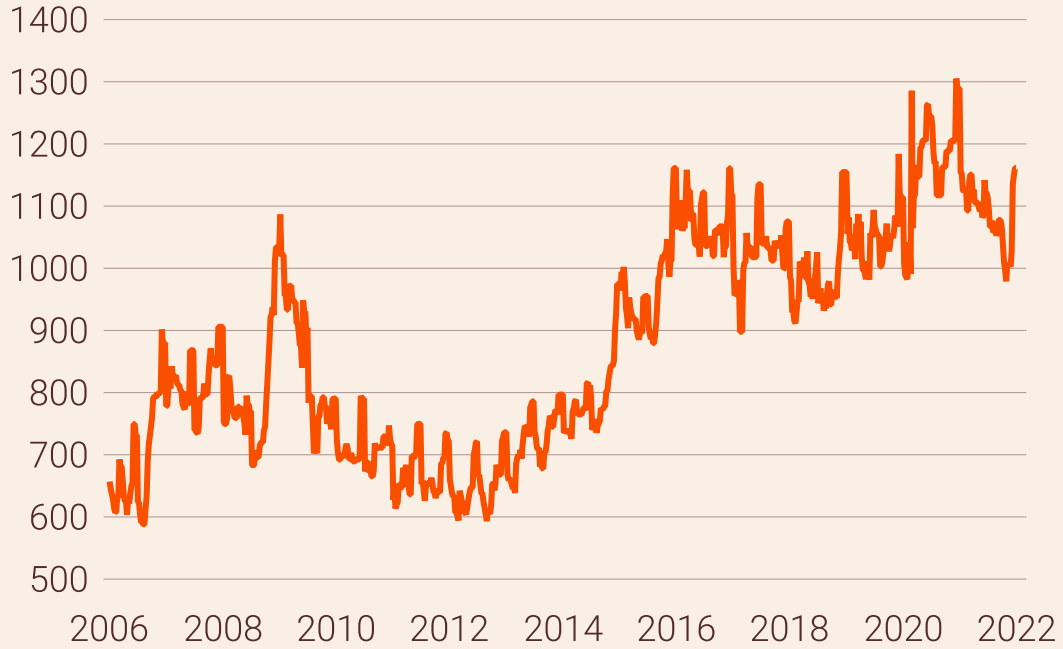

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Vene rubla on järsult nõrgenenud

Vene rubla vahetuskurss

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Ukraina grivna vahetuskurss

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Venemaa keskpank tõstis järsult intressimäära, et rubla kurssi kaitsta

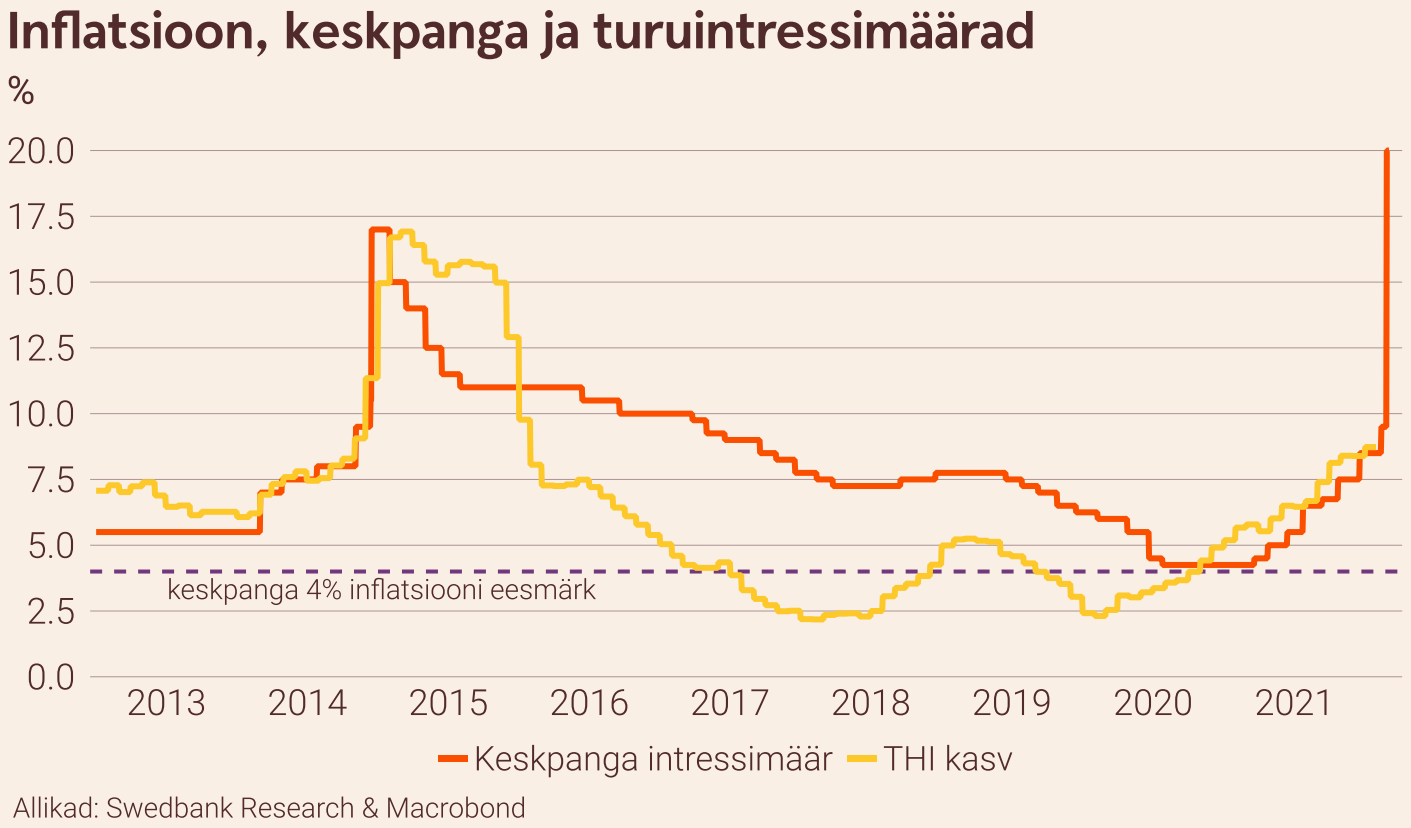

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Venemaa aktsiaturuindeks on teinud tugeva kukkumise

Aktsiaturgude indeksid

2020-01-01=100

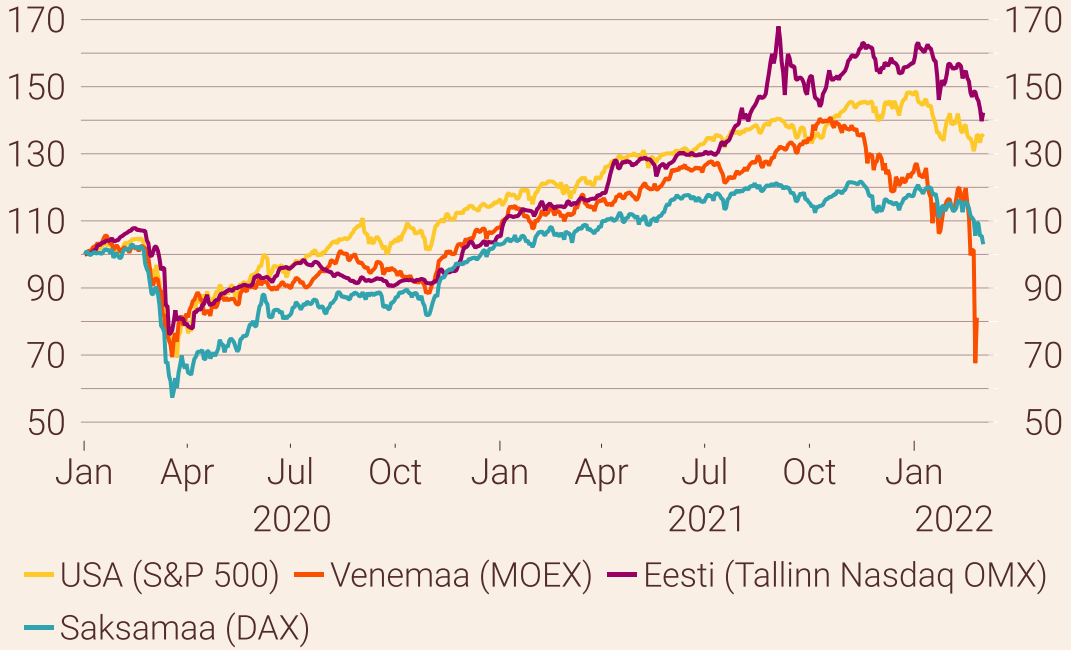

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Aktsiaturgude volatiilsus

Indeks, 1 nädala keskm.

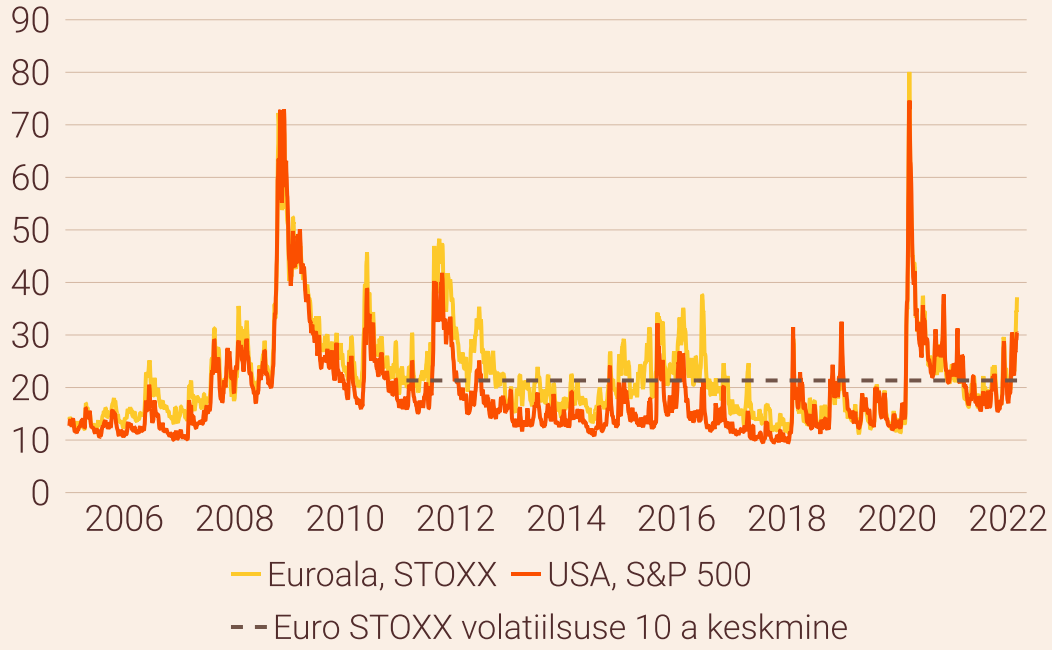

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

© Swedbank

Information Class
Public

Sanktsioonid piiravad Venemaal suure osa välisvaluutareservide kasutamist

Venemaa välisvaluutareserv ja naftahind

mld USD, USD/b

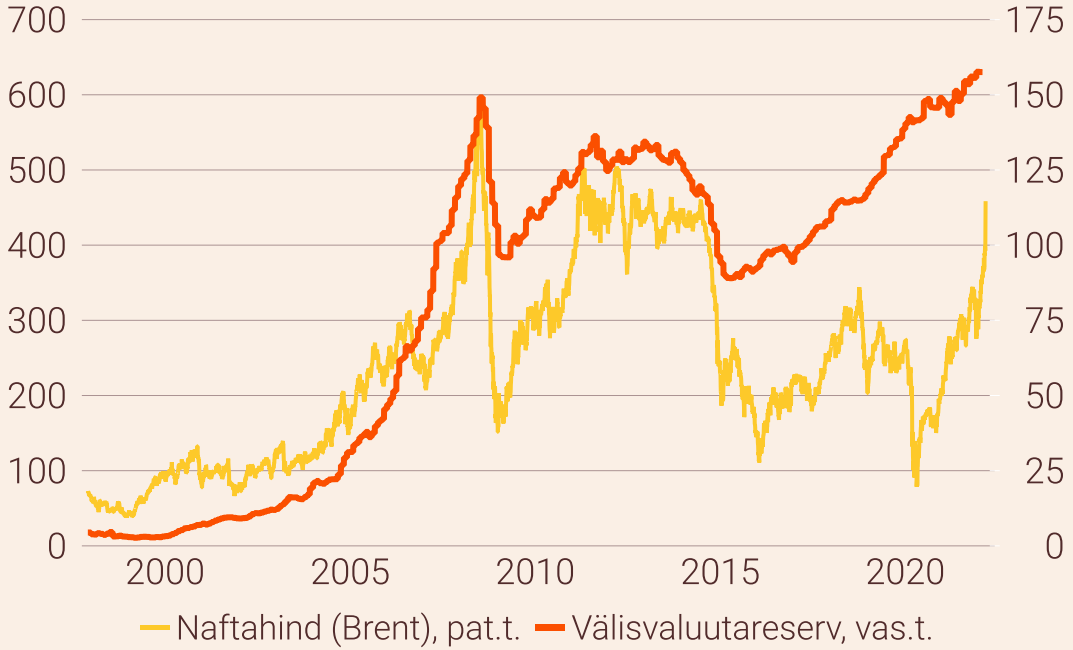

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Putini toetusreiting

vastanute osakaal, %; Levada Keskuse uuring

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Venemaa majandus on jäänud maha varasemast kasvutrendist. Uute sanktsioonidega see vahe suureneb.

Venemaa SKP

tn RUB, püsivhindades, 4 kv keskm.

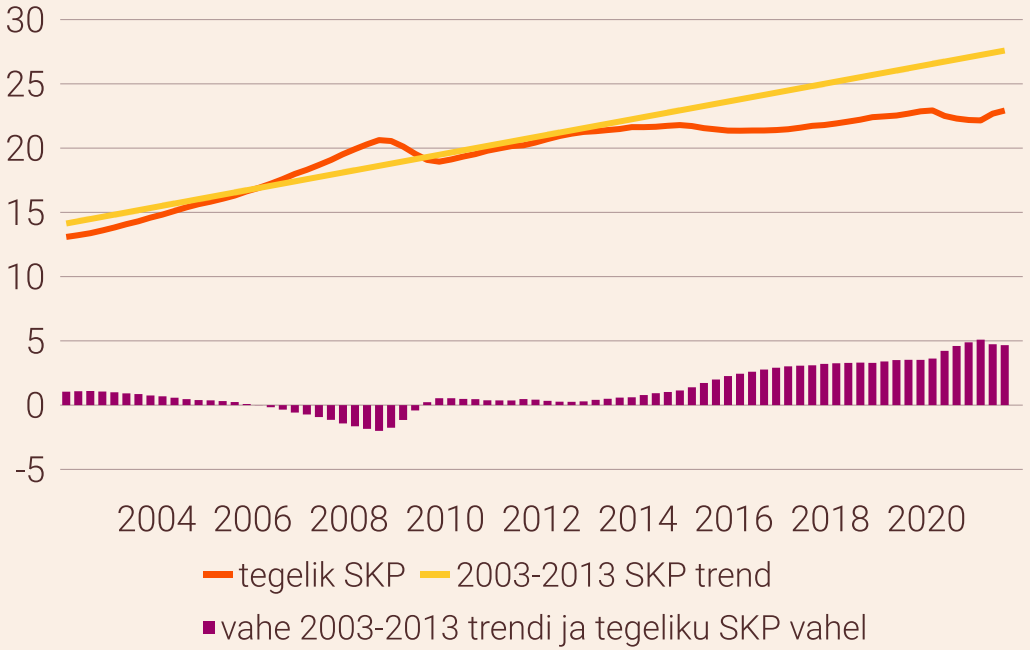

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Venemaa eratarbimine

tn RUB, püsivhindades

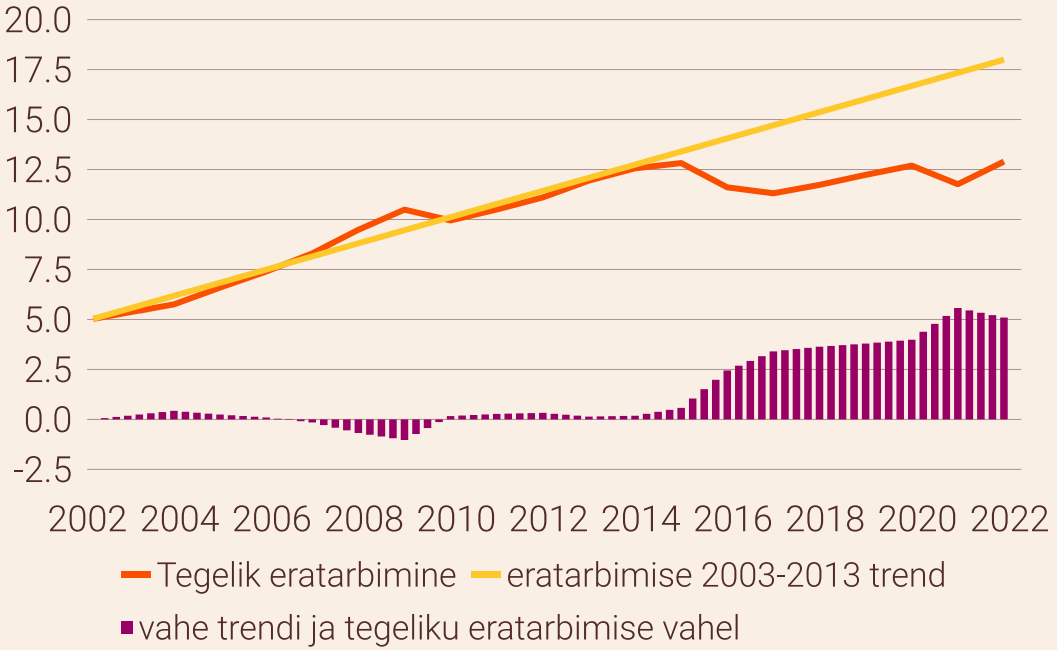

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

© Swedbank

Information Class
Public

Swedbank